

Sygn. akt III K 96/17

(...)

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 marca 2017r.

Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie Wydział III Karny w składzie:

Przewodniczący: **SSR Bernard Domaradzki**

Protokolant: Agnieszka Mazurek

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 14 marca 2017 r.

sprawy przeciwko **R. M.**, synowi A. i H. z d. K.

ur. (...) w L.

oskarżonemu o to, że: w okresie od 05 października 1998 r. do 22 lipca 2006 r. w L., korzystając na podstawie postanowienia Sądu Wojewódzkiego VI Wydziału Penitencjarnego i Nadzoru nad Wykonywaniem Orzeczeń Karnych sygn. Kow 252/98/Pr z dnia 13 lipca 1998 roku z przerwy w odbywaniu kary pozbawienia wolności w wymiarze dwóch lat orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego w (...)IV Wydziału Karnego sygn. IV K 958/90 z dnia 19 marca 1991 r. bez usprawiedliwionej przyczyny nie powrócił do Aresztu Śledczego w L. w ciągu trzech dni po upływie wyznaczonego terminu,

to jest o czyn z art. 242 § 3 kk

1. **R. M.** uznaje, za winnego dokonania zarzucanego mu w akcie oskarżenia czynu, tj. przestępstwa z art. 242 § 3 kk i za to, na podstawie art. 242 § 3 kk skazuje go na karę 5 (pięciu) miesięcy pozbawienia wolności;
2. na podstawie art. 63 § 1 kk na poczet orzeczonej kary zalicza okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie w dniach od 11 listopada 2016 roku (godzina 7:30) do 12 listopada 2016 r. (godzina 12:05) przyjmując, że jeden dzień rzeczywistego pozbawienia wolności odpowiada jednemu dniowi kary pozbawienia wolności;
3. na podstawie art. 627 kpk i art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 roku o opłatach w sprawach karnych zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 580 (pięćset osiemdziesiąt) złotych tytułem zwrotu wydatków i kwotę 120 zł (sto dwadzieścia) złotych tytułem opłaty.

III K 96/17

UZASADNIENIE

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

R. M. w dniu 19 marca 1991 roku w sprawie o sygn. akt IV K 958/90 przed Sądem Rejonowym w (...) w IV Wydziale Karnym został skazany za przestępstwo z art. 145 § 1 i 3 d.k.k. i za to na mocy art. 145 § 3 d.k.k. skazał go na karę dwóch lat pozbawienia wolności; na mocy art. 43 § 2 d.k.k. orzekł zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych na okres 4 lat, zaliczając oskarżonemu na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności, okres tymczasowego aresztowania oraz obciążając go kosztami procesu. Wyrok uprawomocnił się w dniu 23 lipca 1991 r. o. (k. 8,9. k. 250).

R. M. rozpoczął wykonywanie kary pozbawienia wolności 11 lipca 1997 r. Postanowieniem Sądu Wojewódzkiego w (...) z dnia 6 października 1997 r. sygn. akt VI Kow.373/97Pr udzielono skazanemu R. M. przerwy w odbywaniu kary pozbawienia wolności na okres do dnia 6 grudnia 1997 r. z uwagi na trudną sytuację w gospodarstwie rolnym. Postanowieniem Sądu Wojewódzkiego w (...) z dnia 28 grudnia 1997 r. sygn. akt VI Kow.470/97/Pr udzielono skazanemu dalszej przerwy w odbywaniu kary pozbawienia wolności na przeciąg do dnia 20 czerwca 1998 r. z uwagi na konieczność podjęcia czynności niezbędnych do utrzymania funkcjonowania posiadanego gospodarstwa rolnego. Postanowieniem Sądu Wojewódzkiego w (...) z dnia 13 lipca 1998 r. sygn. akt VI Kow 252/98/Pr udzielono skazanemu przerwy w odbywaniu kary pozbawienia wolności na przeciąg do dnia 5 października 1998 r. z uwagi na konieczność podjęcia prac w gospodarstwie rolnym. (k. 18, 19, 20)

5 października 1998 r. R. M. nie powrócił do Zakładu Karnego po upływie okresu przerwy w odbywaniu kary pozbawienia wolności. (k.3)

Postanowieniem Sądu Wojewódzkiego w (...) z dnia 10 listopada 1998 r. sygn. akt 429/98/Pr skazanemu, wnioskującemu o udzielenie przerwy w odbywaniu kary wolności ze względu na ciężką sytuację zdrowotną i finansową w jego rodzinie, odmówiono udzielenia przerwy w odbywaniu kary wolności, z uwagi na niespełnianie przez skazanego ustawowych przesłanek. (k. 21, 22-23)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych dowodów.

Sąd nie znalazł powodów, dla których miałby odmówić waloru wiarygodności wyjaśnieniom oskarżonego złożonym na etapie postępowania przygotowawczego. Nie stoją one w sprzeczności z pozostałymi dowodami zgromadzonymi w sprawie, a oskarżony nie kwestionował swojej winy, przyznając się do popełnienia zarzucanego mu czynu. Kwestie rozważań natury prawnej zostaną omówione w dalszej części.

Postępowanie dowodowe w niniejszej sprawie w znacznym stopniu oparte było na dowodach z dokumentów.

Dowody nieosobowe nie budzą wątpliwości Sądu. Sąd obdarzył wiarą zgromadzone w aktach sprawy dowody z dokumentów (wniosek o zatrzymanie, odpisy wyroków i postanowień Sądu, informacja o osobie z Krajowego Rejestru Karnego), których autentyczność oraz prawdziwość stwierdzonych w nich faktów nie była kwestionowana i nie budzi wątpliwości, a które zostały sporządzone w stosownej formie i przez uprawnione do tego podmioty.

Sąd zważył, co następuje:

Czyn zarzucony oskarżonemu należy do grupy przestępstw przeciwko wymiarowi sprawiedliwości. Rodzajowym przedmiotem ochrony jest prawidłowe funkcjonowanie wymiaru sprawiedliwości. Przepis art. 242 k.k. chroni natomiast w sposób bezpośredni respektowanie orzeczeń sądowych oraz prawnych nakazów wydanych przez inny organ państwowy, przy czym penalizowane są tylko takie zachowania, które polegają na niestosowaniu się do wskazanych w tym przepisie rodzajów zakazów, nakazów lub obowiązku powstrzymywania się od przebywania w określonych środowiskach lub miejscach. Chodzi tu przede wszystkim o prawidłowość wykonania kary pozbawienia wolności.

Judykatura jednoznacznie (a przy tym słusznie) opowiada się za tym, że występki z art. 242 § 2 i 3 k.k. mają charakter trwałe. Pogląd ten wyraził dobitnie SN w uchwale z dnia 17 marca 2000 r., I KZP 58/99, OSNKW 2000, nr 3-4, poz. 23, stwierdzając, że "z użytych w przepisie art. 242 § 3 k.k. słów "nie powróci do zakładu karnego najpóźniej w ciągu 3 dni po upływie wyznaczonego terminu", jak też z ratio legis tego przepisu wynika, że określone w nim przestępstwo ma charakter przestępstwa trwałego". Ponadto w wyroku z dnia 17 października 2000 r., V KKN 370/99, SN stwierdził, że "w przepisach art. 242 § 2 i art. 242 § 3 k.k. ustawodawca określił jedynie to zachowanie sprawcy, które wywołuje stan bezprawności, a jako takie ma ono charakter zakończony i sprowadza się do niepowrócenia do zakładu karnego (także aresztu śledczego bądź zakładu psychiatrycznego dysponującego warunkami podstawowego zabezpieczenia) przed upływem określonego terminu. Tak wytworzony przez sprawcę stan bezprawności jest przez niego utrzymywany aż do czasu dobrowolnego powrotu, bądź do chwili zatrzymania. W tym właśnie tj. w świadomym utrzymywaniu

stanu bezprawności, wyraża się cecha trwałości omawianego typu przestępstwa". W orzeczeniach tych SN zwracał ponadto uwagę, że sama wykładnia językowa nie wystarcza, by wyjaśnić treść normy z art. 242 k.k. i trzeba również korzystać z wykładni celowościowej (wyrok SN z dnia 12 września 2002 r., III KKN 50/00). Stąd też koncepcja prawna prezentowana przez obronę nie była prawidłowa nie doszło, bowiem do przedawnienia karalności przedmiotowego występku.

Instytucje zezwolenia na czasowe opuszczenie zakładu karnego, aresztu śledczego bez dozoru, zakładu psychiatrycznego dysponującego warunkami podstawowego zabezpieczenia, a także przerwy w odbywaniu kary pozbawienia wolności regulują stosowne normy k.k.w. Okres 3 dni, wymieniony w treści art. 242 § 2 i 3 k.k., należy obliczać zgodnie z dyspozycją art. 123 § 1 k.p.k., nie wliczając dnia, w którym zwolniony miał wrócić do zakładu karnego lub aresztu śledczego bądź zakładu psychiatrycznego. Termin powrotu upływa z końcem 3. dnia (L. Tyszkiewicz, kom. do art. 242 k.k. (w:) Kodeks karny..., red. M. Filar, LEX/el. 2014).

Do przyjęcia bezprawności czynu nie jest konieczne ustalenie, że sprawca znał treść ustawowych znamion czynu zabronionego, gdyż wystarczy ustalenie, że uświadamia sobie, że swoim czynem naruszył przewidzianą regułę postępowania, do której przestrzegania był zobowiązany. Wystarczająca jest świadomość tego, że sprawca zdawał sobie sprawę, że nie powracając w określonym terminie do zakładu karnego i pozostając nadal poza jego terenem, narusza przewidzianą regułę postępowania, zezwalającą na legalny pobyt poza zakładem karnym tylko w oznaczonym przez ten zakład okresie, oraz ustalony obowiązek powrotu po tym okresie do zakładu karnego.

Oskarżony R. M. swoim zachowaniem wyczerpał wszystkie znamiona przestępstwa określonego w przepisie art. 242 § 3 kk. R. M. nie powracając do zakładu karnego po upływie oznaczonego terminu przerwy w odbywaniu kary pozbawienia wolności, uchylając się od tego obowiązku i uciekając przed wymiarem sprawiedliwości przez 18 (osiemnaście) lat, w sposób w sposób świadomy i działając z zamiarem bezpośrednim chciał uniknąć odpowiedzialności karnej za popełnione przestępstwo, równocześnie popełniając występki z art. 242 § 3 kk.

Okres zarzucanego oskarżonemu czynu został określony na czas od 5 października 1998 roku (data stawienia w zakładzie karnym) do 22 lipca 2006 roku (data przedawnienia wykonania kary, albowiem wówczas ustał już obowiązek stawiennictwa).

Przechodząc do wymiaru kary, Sąd zważył co następuje.

Za przestępstwo z art. 242 § 3 Kodeks karny przewiduje grzywnę, karę ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

Wymierzając karę, Sąd miał na uwadze to, aby dolegliwość nie przekraczała stopnia winy, uwzględniając stopień społecznej szkodliwości czynu oraz biorąc pod uwagę cele zapobiegawcze i wychowawcze, które ma osiągnąć w stosunku do skazanego, a także potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa.

Stopień społecznej szkodliwości czynu oceniony został przez pryzmat kwantyfikatorów z art. 115 § 2 kk, tj. rodzaju i charakteru naruszonego dobra, rozmiarów wyrządzonej lub grożącej szkody, sposobu i okoliczności popełnienia czynu, wagi naruszonych przez sprawcę obowiązków, jak również postaci zamiaru, motywacji sprawcy, rodzaju naruszonych reguł ostrożności i stopnia ich naruszenia.

W ocenie Sądu czyn, którego dopuścił się oskarżony odznaczał się średnim stopniem społecznej szkodliwości.

Przechodząc do rozważań nad kwestią winy oskarżonego, należy stwierdzić, iż w zakresie zarzucanego mu czynu nie ma podstaw do tego, aby nie przypisać mu winy. Jego zachowanie było w pełni zarzucalne, działał dysponując dostatecznym rozeznaniem, przypisany czyn popełnił umyślnie z zamiarem bezpośrednim, to jest chcąc go dokonać i mając pełną tego świadomość. Sprawca znajdował się w sytuacji, w której mógł powstrzymać się od naruszenia prawa, ponadto nie zachodziły żadne okoliczności usprawiedliwiałyby naruszenie przez sprawcę porządku prawnego. Nie

zachodziły też żadne okoliczności wyłączające winę lub bezprawność. Zdaniem Sądu powoduje to, że stopień winy jest znaczny.

Realia konkretnej sprawy zestawione z dyrektywami sądowego wymiaru kary nie pozwalają na wymierzenie innej kary niż kara bezwzględnego pozbawienia wolności.

Orzeczenie kary 5 miesięcy pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania, uzasadnione jest szczególnie ze względu na zachowanie sprawcy. Orzeczenie kary pozbawienia wolności bez warunkowego jej zawieszenia wykonania jest usprawiedliwione potrzebą realizowania elementarnych zasad sprawiedliwości, związanych z regułą i powinnością poniesienia kary za popełnione przestępstwo. Oskarżony w chwili podjęcia decyzji o niepowrocie do zakładu karnego odbył mniej niż połowę z dwóch lat kary pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego w (...), sygn. akt IV K 958/90. Uciekając przed wymiarem sprawiedliwości przez ponad 18 lat, doprowadził do przedawnienia wykonania kary, uniemożliwiając tym samym realizację jednej z naczelnych reguł postępowania karnego stanowiącej, iż sprawca przestępstwa powinien zostać wykryty i pociągnięty do odpowiedzialności karnej.

Tak orzeczona kara z pewnością odpowiednio odzwierciedli stopień zawinienia oraz społecznej szkodliwości popełnionego przez oskarżonego czynu, który godził w dobro w postaci prawidłowego funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości, jak również należycie spełni swe cele zarówno w zakresie oddziaływania społecznego, jak i cel wychowawczy w stosunku do oskarżonego. Tak orzeczona kara stanowi sprawiedliwą reakcję na popełniony czyn, w dostateczny sposób uświadamiając sprawcy naganność swojego zachowania.

Zważywszy na postawę oskarżonego i jego stosunek do orzeczeń sądowych nie sposób przyjąć, iż istniały podstawy do warunkowego zawieszenia wykonania kary. Zawieszając wykonanie kary oskarżonemu Sąd dawałby sygnał tak samemu oskarżonemu jak i ogółowi społeczeństwa, że unikanie odpowiedzialności popłaca i w konsekwencji nie przynosi realnych dolegliwości.

Sąd zasądził opłaty i wydatki nie znajdując podstaw do zwolnienia od ich ponoszenia.

Podstawą do orzeczenia o kosztach postępowania jest art. 626 § 1 kpk. Na podstawie art. 616 § 1 i § 2 kpk do kosztów sądowych zalicza się koszty opłaty i wydatki poniesione przez Skarb Państwa od chwili wszczęcia postępowania. Podstawą do orzeczenia kwoty 180 zł tytułem opłaty jest art. 2 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych. Na kwotę 580 zł tytułem zwrotu wydatków zaliczono na podstawie § 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 czerwca 2003 r. w sprawie wysokości i sposobu obliczania wydatków Skarbu Państwa w postępowaniu karnym, kwotę 40 zł tytułem ryczałtu za doręczanie pism i wezwań w postępowaniu przygotowawczym i postępowaniu sądowym oraz na podstawie art. 24 ustawy z dnia 24 maja 2000 r. o Krajowym Rejestrze Karnym (Dz.U. z 2012 poz. 654 ze zm.) i § 3 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 18 czerwca 2014 r. w sprawie określenia wysokości opłaty za wydanie informacji z Krajowego Rejestru Karnego (Dz. U. poz. 861 ze zm. w tym wynikającymi z ustawy z dnia 7 grudnia 2012 roku, Dz. U. poz. 1514.) kwotę 540 zł tytułem opłaty za wydanie informacji o osobie z Krajowego Rejestru Karnego. Zasądzenie od oskarżonego wielokrotności opłaty za wydanie informacji o osobie z K. uzasadnione jest zachowaniem oskarżonego, unikającego poniesienia odpowiedzialności karnej, a tym samym wywołującego konieczność uzyskiwania kolejnych informacji z K..

Mając powyższe na względzie Sąd orzekł jak w wyroku.